

→ Protesten tegen brexit in Manchester.

FOTO MATT CROSSICK/PHOTO NEWS

Regerakkoord Dubbele nationaliteit dichterbij

Tweede generatie terug in het hok

Als Nederland het uitgangspunt laat varen dat dubbele nationaliteit moet worden bestreden, schrijft **Hans Ulrich Jessurun d'Oliveira**, moet het consequent zijn.

Onder het kopje personen- en familierecht vinden we in het regerakkoord van Rutte III een bulletpoint waaronder staat: 'Het kabinet bereidt in samenhang voorstellen voor ter modernisering van het nationaliteitsrecht. Het betreft een verruiming van de mogelijkheid van het bezit van meerdere nationaliteiten voor aankomende eerste generatie emigranten en immigranten. Gelijktijdig komt er voor volgende generaties een verplicht keuzemoment dat daadwerkelijk leidt tot het behoud van niet meer dan één nationaliteit.'

Heel ergens anders in dit document lezen we dat we 'speciale aandacht voor de positie van Nederlanders in het Verenigd Koninkrijk' zullen vragen in het kader van de brexitonderhandelingen. Een en ander vormt een verheugende en belangrijke koerswijziging. Toch een paar kritische notities.

Begin juli had premier Rutte nog verklaard in een brief aan het aspirant-Kamerlid Eelco Keij dat 'het tegengaan van dubbele nationaliteit

voor dit kabinet nog steeds uitgangspunt van beleid is'. Een paar dagen eerder had ik (*Het Parool*, 1 juli 2017) een lans gebroken voor de aanvaarding van dubbele nationaliteit in verband met de netelige positie van Nederlanders in het Verenigd Koninkrijk. Als die *British citizen* zouden willen worden om hun verblijfpositie aldaar zeker te stellen, zouden zij het Nederlanderschap verliezen en daarmee ook het Unieburgerschap.

Maar nu is er een nieuw kabinet en een nieuw geluid, waarschijnlijk door toedoen van D66, want de andere regeringspartners zijn nooit erg happig geweest op meervoudige nationaliteit.

Algemene termen

Natuurlijk kan er niet een speciale regeling voor Nederlanders in Engeland opgesteld worden: zo'n wetswijziging moet in algemene termen worden geformuleerd. Bovendien zal het niet alleen gaan over Nederlanders in het buitenland, maar ook over buitenlanders in Nederland. Men streeft in het algemeen naar symmetrie tussen beide groepen. Momenteel verliest

een Nederlander zijn nationaliteit als hij vrijwillig een andere nationaliteit verwerft. (Er zijn een paar belangrijke uitzonderingen, waaronder het geval dat iemand de nationaliteit van zijn partner verwerft.)

Omgekeerd moet een buitenlander het mogelijke doen om zijn oorspronkelijke nationaliteit(en) op te geven als hij Nederlander wil worden, behalve als het onredelijk is dat van hem te vergen. (Ook hier zijn uitzonderingen, zoals vluchtelingenschap en het hebben van een Nederlandse partner.)

Hoe de modernisering, want dat is het, eruit zal zien, is nog niet duidelijk. Het woordje 'aankomende' in de beleidsaankondiging lijkt erop te duiden dat alleen toekomstige migranten van de dubbele nationaliteit kunnen profiteren. Dat zou betreurenswaardig zijn. Het zou ook geen oplossing bieden voor Nederlanders die nu leven en werken in Groot-Brittannië.

Niet gunstig

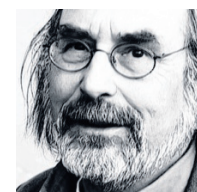
Wel is duidelijk dat de tweede generatie weer terug moet in het hok van de enkelvoudige nationaliteit. De ervaringen met deze keuzeplicht zijn niet gunstig. Duitsland is een goed voorbeeld. Na eerst in 2000 de regel ingevoerd te hebben dat kinderen, geboren in Duitsland uit daar gevestigde buitenlandse ouders, van geboorte af aan de Duitse nationaliteit hadden, is daaraan toegevoegd dat zij op hun achttiende moesten kiezen tussen beide nationaliteiten. Dat hoorde bij het uitgangspunt van de bestrijding van meervoudige nationaliteit.

Die keuzeplicht was zwaar omstreden. Daarom kwam in 2014 een zwaar versoepelde regeling tot stand. Kinderen die al acht jaar in Duitsland hadden doorgebracht, of minstens zes jaar op Duitse scholen hadden gezeten, hoefden niet meer te kiezen; andere kinderen wel, behalve als ze aantoonde een andere stevige band met Duitsland te bezitten.

De meeste kinderen van buitenlandse ouders in Duitsland mogen nu hun beide nationaliteiten houden. Een leerzame ontwikkeling!

Bovendien: als niet duidelijk het uitgangspunt laat varen dat meervoudige nationaliteit bestreden moet worden, dan is het niet consequent om dat bij een tweede generatie wel weer te doen. Daarbij is te bedenken, dat voor veel kinderen de optie illusoir is, omdat zij niet kunnen kiezen voor het verlies van hun 'andere' nationaliteit aangezien dat andere land de mogelijkheid van afstand niet kent.

Overigens: de Oranje Triple A, tweede-generatie-immigranten, heeft volgens Argentijns recht een keuzerecht; opteren zij voor de Argentijnse nationaliteit en verliezen ze daardoor de Nederlandse, dan stoten zij zich uit de troonsopvolging.

Hans Ulrich Jessurun d'Oliveira
Oud-hoogleraar migratierecht

Nu is er een nieuw kabinet met een nieuw geluid, waarschijnlijk door toedoen van D66